

Al·lucinògenes

Joan Vinyoli

Traducció de Sílvia Pérez Aspiroz

Tinc una por terrible d'aquesta foscor absoluta de la nit, foscor constant que em du al descontrol dels pensaments incoherents de mil associacions impossibles d'unificar formalment donats els diversos camps en què em passejo i la consciència que tots són un, que es dirigeixen al mateix lloc però que no aconseguixo concretar-lo, la qual cosa em fa escapar de la duresa de cadascun d'ells. Només la serenor d'aquesta mirada de quadre del qual puc identificar-ne el conjunt i el detall, els colors verds i grisos, amb aquesta mirada de forma femenina, serena, constant, pesada, d'una immensa capacitat de presència que em fa créixer al màxim les virtuts del conjunt d'allò que sento, allò que escric sense altra ambició que el desenvolupament lúcid dels meus veritables desitjos. Anar més enllà dels conceptes que podrien aturar-me com ara "falsedat", frivolitat, per concentrar-m'hi definitivament, ara amb coherència d'acció i pensament.

UN QUADRE. Que omplo d'afectes sincers i trasbalsadors com, arribat el moment, n'omplim una dona lletja en el sentit íntim del jo cultural, MONSTRUOSA, però única i capaç de transportar, per raons que demà serien incomprendibles, avatars d'allò que no aconseguim formalitzar, com ara un perfum, un objecte de colors, una finestra que amb una indiferència no apercebuda a primera vista, ens mostra un port ple de vaixells, davant d'una ciutat, Barcelona, i que creiem contemplar un conjunt que en realitat ens sobrepassa i que instintivament ens du a contemplar amb una persistència que ha superat la cadència dels transports de la mirada, un sol objecte, un detall que hom fa seu, no importa quin, en aquest cas un vaixell, imatge d'un ordre, d'un món complet que desemboca en mi en un món feliç, controlat, útil, que actua, en definitiva, que fa tot allò que jo no podré fer mai, impossibilitat que constituirà l'únic mòbil del meu pensament, de les meves accions per aconseguir un dia ser partícip d'aquell

contacte tan sàviament espontani i senzill entre les persones sanes vulgarment anomenades simples.

HOM pot ben bé dir conforme a aquesta gent que la pobresa és una qualitat entre els pobres.

A poc a poc descobreixo que tot aquest conjunt de paraules i d'idees, més paraules que idees, em transporta al conjunt de sensacions que vaig sentir al país estranger, Alemanya; els tres mesos plens d'alcohol, d'estats fisiològics que em donaven la capacitat de participar de mons tancats en si mateixos, pobres però complets, com aquest quadre que miro, com aquesta dona que no arribaré mai a posseir perquè prefereixo contemplar-la com aquest quadre on tota la tendència de la relació depèn de mi i més de la meua mirada que accepta de tant en tant confrontar-se amb aquesta imatge que sobre el blanc de la paret s'harmonitza amb mi. Potser el posseeixo.

No hi havia núvols i el blau permanent presentat pel sol llunyà, però presencial, s'ha cobert d'un vel verd que portarà, per trencar aquesta quietud, la pluja, i dibuixa constantment aquests cavalls que miren de costat sense moure el cap, a prop del quiosc i prenen com les parets de les grans propietats de les ciutats, unes expressions humanes que donen abans d'oblidar, "l'alba de l'oblit" que durarà, tant com la presència d'unes noves circumstàncies exteriors, anys buits de nul·la inquietud. Besançon. Imatge inerta. Impossibilitat de blau. Absència de sentit autocrític, menteixo. Horror d'acabar d'escriure. Per fi la son. Enorme. Més enllà de la banalitat premeditada de la pura frivolitat. Somni escrit en presència de llum, d'aquest quadre serè, harmoniós, clos. Germana desitjada que no existeix, terrible, que no existirà mai.

Més enllà d'aquestes parets potser just al darrere, es troba aquest local fumador-bebedor, ple de rodes, de carros coberts i cobertes de fulles i de veus de dones que expliquen, sense mirar, els seus

records, els seus desitjos, o procuren simplement, en la mesura de les seves possibilitats, trobar el benestar que han vingut a buscar entre les fulles, les úniques capaces de tallar els seus sons.

Escoltant aquests moviments de paraules, per trencar la claredat d'allò que s'explicava que em molestava enormement, les omplia de preguntes absurdes com les d'aquell que, malalt, no ha pogut fer el mateix viatge i fa preguntes absurdes a primera vista, però que a través dels més petits detalls que cerquen, aparentment sense importància, intenten descobrir si cap dels participants ha enyorat la seva absència o si algú ha preguntat per ell. Si el que es busca amb aquestes preguntes, no s'obté pas, l'únic substitut, i en realitat única forma de pròisme que ens podria interessar fins a saber-lo entregat a nosaltres, és la confusió total. Però el malestar desapareixia, per tant cada pregunta havia servit per orientar els records de J. cap a mi de manera que assegut apartava amb una força feble però constant a tots aquells que m'envoltaven deixant només davant meu els records de veu nasal que em banyaven molt més dolçament que el vi. Tot havia desaparegut al meu voltant, així doncs no tenia la necessitat de mirar res per gaudir, i si ho feia era només per comparar i ajuntar allò que escoltava amb allò que podia veure.

Però ai las! J. s'ha aixecat de sobte i ha desaparegut, amb gent darrere seu que, segons ells, buscaven consolar-la o fer mèrits per a la propera nit, i eren tan nombrosos que, amb les taules buides, les veus ja llunyanes, m'he quedat amb l'esperit tranquil d'aquell que no té res més a perdre, que ho ha perdut tot i no té cap idea ni necessitat de recuperar allò que ha perdut.

Estava encantat amb el silenci doblement present després del moviment sobtat de J. i apressat del seu seguici, i res al món hauria pogut impedir-me gaudir estúpida de les espurnes de les bombetes que, situades entre les fulles, destorbaven amb la seva petita dolenteria la foscor de la nit que hauria permès no adonar-me de l'entrada somrient de J., per trobar-me-la de nou al davant, com si només haguessin marxat les cares avorrides d'aquells que ara, sense avorriments, però amb una profunda sorpresa, cercaven un lloc per descansar d'un sobreesforç fingit.

A poc a poc, com les locomotores de vapor dels trens locals, que cada vegada tendeixen més a desaparèixer per convertir-se en objectes decoratius de jardí, entre les vies mortes on fins i tot creix l'herba, el sotragueig recomençava i amb ell l'estranya

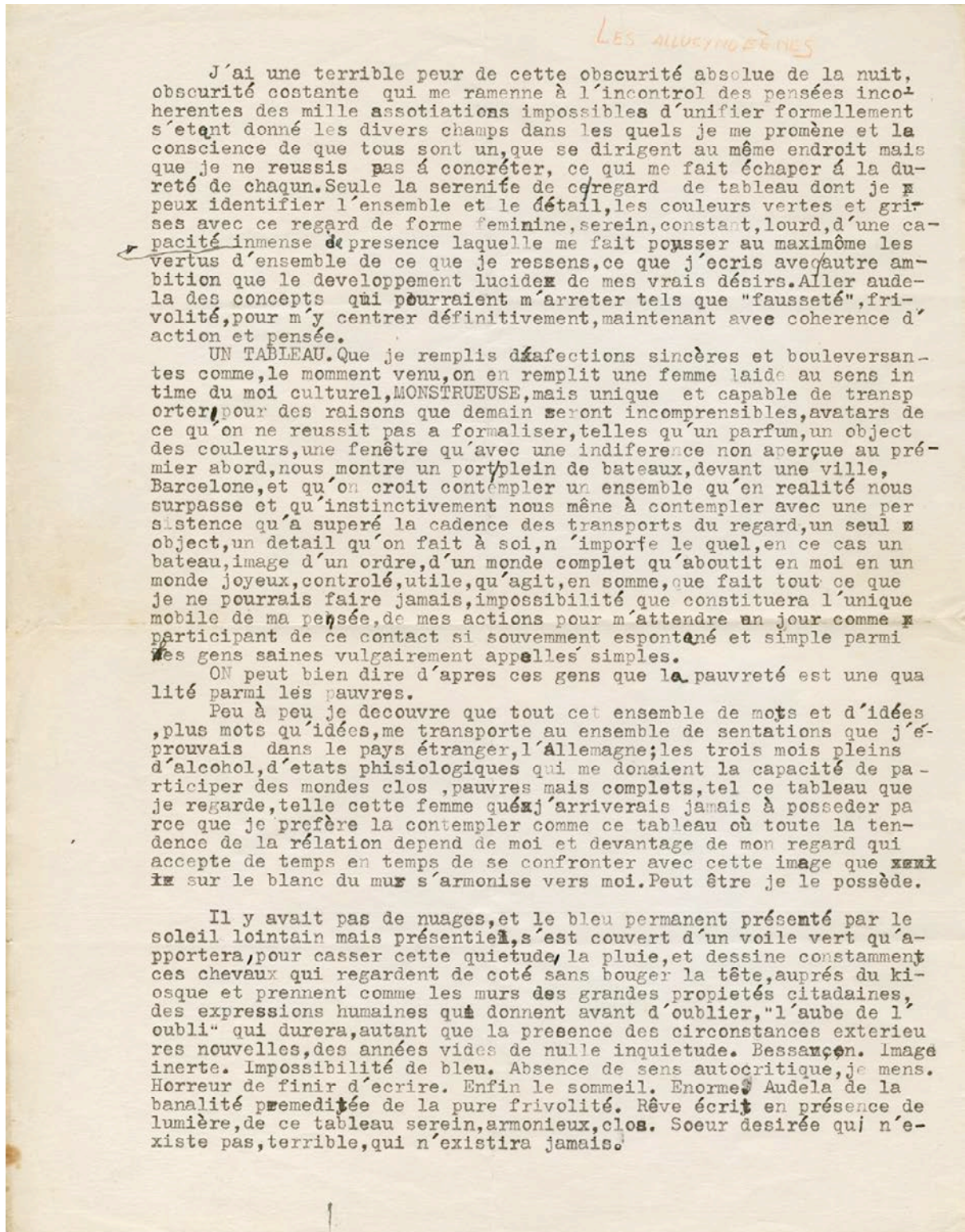
relació que hauria de tenir amb J. durant quasi dues setmanes. Dues setmanes d'una relació segura, sense cap oscil·lació sentimental, i amb l'única preocupació d'aprofitar tot el que feia la gent de l'entorn i el que pot produir el tarannà d'aquell a qui ens agrada fer-li preguntes, i que no té cap interès de fer-ne als altres. Situació que fins i tot es podia mantenir durant els dies de ple sol mediterrani on la calor es fa suportable a mesura que sabem que ens acostem al mar i que pel plaer de gaudir-ne més, intentem suportar-la fins al límit de les nostres forces. J., per la peresa de les frases, es recolzava en mi al ritme del sol i, durant la nit, a la vella casa, que lluny del que semblava tot arribant pel petit camí de còdols sense cap arbre, estava recoberta a l'interior a cada finestra per cortines vermelles i verdes, els seus records em retornaven amb la seva veu nasal i el seu somriure ambigu. De vegades m'apareixia la feina que havia d'acomplir amb una certa urgència, però tots els raonaments, perfectes en el meu cas, s'orientaven a demostrar-ne la menor importància, i tota tendència a realitzar-la no podia més que restar passional, tanmateix mínima en la durada del temps.

Els dies transcorrien sense necessitat de cap força explicativa i, gràcies a la meua habilitat de perfecte oïdor de records, els de J. només es varen esgotar quan varen començar a repetir-se i, al mateix temps, sense adonar-me'n traçava amb una claredat espantosa el meu avenir; el plaer de passejar, quan vaig tenir-ne l'oportunitat, pels mateixos llocs pels quals m'havia passejat amb J. i tenir l'estricta necessitat de deixar-me bressolar pel sol de tal manera que tots els neguits s'acumulaven en una massa delirant, a la nit o a les tardes, fent-me pel seu deliri incapaç d'aniquilar-les.

L'avorriments, aquell avorriments permanent d'algunes tardes, quan es prolonga nits i dies, pren per aquell que el sent unes dimensions extremadament grans, l'avorriments cobreix tota la dimensió temporal excloent-ne qualsevol altra activitat, oferint-se com a únic objecte de contemplació. I quant més gran és l'avorriments, més exigim unes condicions per sortir-ne fent inaccessible, llunyà i difícil allò que ens curaria. Àvids d'una profunda repugnància per nosaltres mateixos, impedim qualsevol facultat una mica virtuosa de desenvolupar-se -la imaginació, la tendresa, la frivolitat- i si per casualitat arribem a concretar un pensament dins la buidor i la confusió, és el de trobar-se incapaç i culpable de tot. Fins i tot d'una crisi nerviosa per la qual ens caldria també lliurar-nos a la constant consciència de nosaltres mateixos dins l'avorriments. Tal era la meua

situació un cop acabades les dues setmanes de les quals parlava. Però l'avenir, en tant que avenir, em va oferir les dues possibilitats de quedar-me en aquest estat fins a morir o de sortir-ne. Ell, l'avenir, potser s'ha sentit generós, i m'ha ofert les dues alhora, amb una intermitència tal que quan hi penso les confonc, i haig de seure de nou al local fumador-

bevedor, que es troba més enllà de les parets, potser al darrere, i cobrir-me de les fulles que cobreixen les rodes i els carros, sota les mil paraules de records, i fer de tant en tant preguntes que orientin un d'aquests records cap a mi apartant amb una força feble però constant a aquells que m'envolten asseguts i descansant d'un sobreesforç fingit.

Au delà de ces murs, peut-être juste derrière, on trouve ce local fummeur-buveur, plei de roues, de chars couverts et couvertes de feuilles et de voix de femmes qui racontent, sans regarder, ses souvenirs, ses desirs, ou tachent simplement, en la mesure de ses possibilités, de trouver le ~~bon~~ bien être qu'elles sont venues chercher ~~à~~ parmi les feuilles, seules capables de couper leurs sons.

En entendant ces mouvements de paroles, pour casser la clareté de ce qu'on racontait qui me gênait énormément, je les comblais de questions absurdes comme celles de celui, qui malade, n'a pas pu faire le même voyage et il pose des questions absurdes au premier abord, mais qu'a travers les moindres détails qu'elles cherchent, apparemment sans importance, elles essayent de découvrir si quelqu'un des participants a regretté son absence ou si un tel a demandé pour lui. Si ce qu'on cherche avec ces questions on ne l'obtient pas, le seul substitut, et en réalité seule forme d'autrui qui nous puisse intéresser jusqu'à savoir dévoué à nous, c'est la confusion totale. Mais le gêne disparaissait donc chaque question avait servi à orienter les souvenirs de J. vers moi de sorte qu'étant assis j'écartais avec une force débile mais constante tous ceux qui m'entouraient ne laissant devant moi que les souvenirs de voix nasale qui me baignaient bien plus ~~à~~ doucement que le vin. Tout avait disparu autour de moi, donc je n'avais pas le besoin de rien regarder pour j'pouvoir, et si je le faisais ce n'était que pour comparer et relationner ce que j'entendais avec ce que je pouvais voire.

Mais hélas! J. s'est levée tout à coup et a disparu, avec des gens derrière elle qui, selon eux, cherchaient à la consoler ou à faire des mérites pour la prochaine nuit, et ils étaient tellement nombreux que les tables vides, les voix déjà lointaines, j'ai resté avec l'esprit tranquille de celui qui n'a rien d'autre à perdre, qui a tout perdu en n'a aucune idée ni besoin de récupérer ce qu'il a perdu.

J'étais enchanté du silence doublement présent après le mouvement subite de J. et près de son cortège, et rien au monde aurait pu m'empêcher de jouir bêtement des étincelles des ampoules, qui, placées parmi les feuilles, muissaient de leur petite méchanceté l'obscurité de la nuit qui aurait permis de ne pas me rendre compte de l'entrée souriante de J., pour me la trouver de nouveau en face, comme si seuls avaient partis les visages ennuyés de ceux qui maintenant, sans ennui, mais avec un profond étonnement, cherchaient une place pour se reposer d'une surfatigue affectée.

Peu à peu, comme les locomotives à vapeur des trains locaux, que chaque fois tendent plus à disparaître pour se placer en objets décoratifs de jardin, parmi ~~les~~ ces voyes mortes où même pousse l'herbe le cahotement recommençait et avec lui l'étrange relation que je devrais avoir avec J. pendant presque deux ~~semaines~~ semaines. Deux semaines d'une relation sûre, sans aucune oscillation sentimentale, et avec la seule préoccupation de profiter tout ce qui faisait l'entourage et, ce que peut produire l'allure de celui à qui on aime poser des questions et qui n'a aucun intérêt d'en poser aux autres. Situation que même se pouvaient maintenir pendant les jours de plein soleil ~~en~~ méditerranéen ~~où~~ dont la chaleur

est suportable a ~~fix~~ fur et a mesure qu'on sait qu'on s'approche de la mer et que par le plaisir de jouir plus de celle la on essaye de la supporter jusqu'a bout de nos forces. E J., par la paresse des ~~f~~ phrases se soutenait vers moi au rythme du soleil, et pendant la nuit, dans la vieille maison que loin de ce qu'elle semblait en y arrivant par le petit chemin de cailloux sans aucun arbre, etait recouverte à l'interieur à chaque fenetre de rideaux rouges et verts, ses souvenirs retournaient vers moi ~~de~~ sa voix nasale et son sourire ambigu. Parfois m'aparaissait le travail que je devais accomplir avec une certaine urgence, mais tous les raisonnements, parfaits a mon egard s'orientaient ~~vers~~ à démontrer la moindre importance de celui ci et toute tendance à le realiser ne pouvait que rester passionelle, pourtant minime dans la dureté du temps.

Les jours coulaient sans besoin d'aucune force explicative, et grace à ma detresse de parfait écouteur de souvenirs, ceux de J. ne se sont épuisées que quand ils ont commencé à se répeter, et au même teps, sans m'en rendre compte je traçais avec une clarté épouvantable mon avenir; le plaisir de me promener quand j'eusse l'occasion, par les mêmes endroits par lesquels je me promenais avec J. et avoir l'estrict besoin de me laisser bercer par le soleil de ~~sa~~ sorte que tous les soucis s'accumulaient en une masse delirante, la nuit ou les apres ~~midi~~, en me rendant par son delire incapable de les aniquiler.

L'ennui, cet ennui permanent de certains apres midi, quand il se prolongue nuits et jours, prend pour celui qui l'éprouve des dimensions ~~extreme~~ ment grandes, ne constituant que la dimension temporelle que l'ennui en ~~cas~~ coupant toute autre activité nous offre comme unique objet de contemplation. Et plus grand est l'ennui, plus nous exigeons des conditions pour en sortir en faisant inaccessible, lointaine et difficile la chose qui nous en guerirait. Epris d'un profond degout pour nous mêmes, nous empêchons n'importe quelle faculté un peu virtuose de se developper - l'imaginat~~ion~~, la tendresse, la frivolité - et si par ~~un~~ hasard nous arrivons à concreter une pensée dans le vide et la confusion, c'est celle de se trouver incapable et coupable de tout. Même d'une crise nerveuse pour laquelle il nous faudrait aussi nous livrer~~er~~ de la constante concience de nous mêmes dans l'ennui. Telle était ma situat~~ion~~ s'étant finies les deux semaines dont je parlais. Mais l'avenir en tant qu'avenir m'offrit les deux possibilites d rester en cet état jusqu'a mourir ou d'en sortir. Lui, l'avenir, s'est~~é~~ peutêtre senti genereux, et m'a offert les deux ensmble, avec une telle intermitence que quand j'y pense je les ~~confonds~~ confonds, et je dois à nouveau m'asseoir dans la local fumeur buveur, qui se trouve au dela des murs, peut-être derriere, et me couvrir des feuilles qui couvrent les roues et les chars, sous les mille paroles de souvenirs, et poser de temps en temps des questions qui orientent ~~un~~ de ces souvenirs vers moi en écartant avec une force debile mais constante ceux qui m'entourent assis et reposeux d'une surfatigue affectée.